

ตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ตามหลักสูตรแกน
กลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

สรุปตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกน
กลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้น	ตัวชี้วัดทั้งหมด	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	หมายเหตุ
ป.๑	31	22	9	
ป.๒	34	22	12	
ป.๓	39	30	9	
ป.๔	38	26	12	
ป.๕	36	22	14	
ป.๖	39	24	15	
ม.๑	45	27	18	
ม.๒	45	30	15	
ม.๓	50	33	17	
ม.๔ - ๖	61	42	19	
รวม	418	278	140	

ตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข		
1	ส 1.1 ป.1/1 บอกพุทธประวัติ หรือประวัติของศาสนาที่ตนนับถือโดยสังเขป	ส 1.1 ป.1/3 บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรม ของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
	ส 1.1 ป.1/2 ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	
	ส 1.1 ป.1/4 เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติ ที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ		
2	ส 1.2 ป.1/1 บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด หรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	ส 1.2 ป.1/3 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง
	ส 1.2 ป.1/2 แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
----------	---------------------	------------------

<p>มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p> <p>มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>		
3	<p>ส 2.1 ป.1/1 บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและโรงเรียน</p>	<p>ส 2.2 ป.1/3 มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจและทำกิจกรรม ใน ครอบครัวและโรงเรียน ตามกระบวนการประชาธิปไตย</p>
	<p>ส 2.1 ป.1/2 ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่นและบอกผลจากการกระทำนั้น</p>	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>ส 2.2 ป.1/1 บอกโครงสร้าง บทบาท และหน้าที่ของสมาชิก ในครอบครัวและโรงเรียน</p> <p>ส 2.2 ป.1/2 ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัว และโรงเรียน</p>	

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มี อยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>	
4	<p>ส 3.1 ป.1/1 ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>ส 3.2 ป.1/1 อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงาน อย่าง สุจริต</p>	<p>ส 3.1 ป.1/2 ยกตัวอย่าง การใช้จ่าย เงินในชีวิตประจำวัน ที่ไม่เกินตัวและ เห็นประโยชน์ ของการออม</p> <p>ส 3.1 ป.1/3 ยกตัวอย่าง การใช้ ทรัพยากรในชีวิตประจำวัน อย่างประหยัด</p>

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทาง ประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การ เปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>	

5	ส 4.1 ป.1/1 บอกวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลา ตามปฏิทิน ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	ส 4.2 ป.1/2 บอกเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้น ในอดีตที่มีผลกระทบต่อ ตนเอง ในปัจจุบัน
	ส 4.1 ป.1/2 เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ตามวันเวลาที่เกิดขึ้น	
	ส 4.1 ป.1/3 บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและ ครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	ส 4.2 ป.1/1 บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย	
มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย		
6	ส 4.3 ป.1/1 อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ส 4.3 ป.1/2 บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรม ในชุมชน	ส 4.3 ป.1/3 ระบุสิ่งที่ตนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
7	ส 5.1 ป.1/1 จำแนกสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ส 5.1 ป.1/2 ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ ส 5.1 ป.1/3 ใช้แผนผังแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน	ส 5.2 ป.1/1 บอกสิ่งแวดล้อม ที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อ ความเป็นอยู่ของมนุษย์

<p>มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปลง และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>		
8	ส 5.1 ป.1/4 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ในรอบวัน	ส 5.2 ป.1/3 มีส่วนร่วมในการ ดูแล สิ่งแวดล้อมที่บ้านและห้องเรียน
	ส 5.2 ป.1/2 สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของ สิ่งแวดล้อมเพื่อการปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสม	

รวม 31 ตัวชี้วัด 22 ตัวชี้วัดระหว่างทาง 9 ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข		
1	ส 1.1 ป.2/1 บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือ ศาสนาที่ตนนับถือ	ส 1.1 ป.2/4 บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรม โอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือ หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด ส 1.1 ป.2/5 ชื่นชมการทำความดี ของตนเอง บุคคลในครอบครัวและ ในโรงเรียน ตามหลักศาสนา
	ส 1.1 ป.2/2 สรุปรูปพุทธประวัติ ตั้งแต่ประสูติจนถึง การออกผนวช หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส 1.1 ป.2/3 ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด	
	ส 1.1 ป.2/6 เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส 1.1 ป.2/7 บอกชื่อศาสนา ศาสดา และความสำคัญ ของ คัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น ๆ	
มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ		
2	ส 1.2 ป.2/1 ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนา ที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	ส 1.2 ป.2/2 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p> <p>มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>		
3	ส 2.1 ป.2/2 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย	ส 2.1 ป.2/1 ปฏิบัติตน ตามข้อ ตกลง กติกา กฎ ระเบียบ และ หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน ส 2.1 ป.2/3 แสดงพฤติกรรม ใน การยอมรับความคิด ความเชื่อ และ การปฏิบัติของบุคคลอื่น ที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ
	ส 2.1 ป.2/4 เคารพในสิทธิ เสรีภาพของตนเองและผู้อื่น	
	ส 2.2 ป.2/1 อธิบายความสัมพันธ์ของตนเอง และสมาชิก ใน ครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	
	ส 2.2 ป.2/2 ระบุผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจ ใน โรงเรียน และชุมชน	

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p>		
4	ส 3.1 ป.2/2 บอกที่มาของรายได้และรายจ่ายของตนเอง และครอบครัว	ส 3.1 ป.2/4 สรุปผลดีของ การใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้ และการออม
	ส 3.1 ป.2/3 บันทึกรายรับ-รายจ่ายของตนเอง	
<p>มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>		
5	ส 3.1 ป.2/1 ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	ส 3.2 ป.2/2 บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย
	ส 3.2 ป.2/1 อธิบายการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยวิธีต่าง ๆ	

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>		
6	ส 4.1 ป.2/1 ใช้คำระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต	ส 4.2 ป.2/2 อธิบายผลกระทบ ของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิต ของคนในชุมชน

	ส 4.1 ป.2/2 ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว หรือ ใน ชีวิตของตนเองโดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง	
	ส 4.2 ป.2/1 สืบค้นถึงการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตประจำวัน ของคนในชุมชนของตนจากอดีตถึงปัจจุบัน	
มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรง ความเป็นไทย		
7	ส 4.3 ป.2/1 ระบุบุคคลที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่น หรือ ประเทศชาติ	ส 4.3 ป.2/2 ยกตัวอย่าง วัฒนธรรม ประเพณี และ ภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจ และควรอนุรักษ์ไว้

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ		
8	ส 5.1 ป.2/2 ระบุตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพ ของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนผัง แผนที่ รูปถ่าย และลูกโลก	ส 5.1 ป.2/1 ระบุสิ่งแวดล้อม ทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน
มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ		
9	ส 5.1 ป.2/3 สังเกตและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์	ส 5.2 ป.2/3 อธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์
มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
10	ส 5.2 ป.2/1 อธิบายความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	ส 5.2 ป.2/4 มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
	ส 5.2 ป.2/2 จำแนกและใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วไม่หมดไป ที่ใช้แล้วหมดไป และสร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้ อย่างคุ้มค่า	

รวม   34 ตัวชี้วัด   22 ตัวชี้วัดระหว่างทาง   12 ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข</p>		
1	<p>ส 1.1 ป.3/1 อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของ วัฒนธรรมไทย</p> <p>ส 1.1 ป.3/2 สรุปลพุทธประวัติตั้งแต่การบำเพ็ญเพียร จนถึง ปรีณิพพาน หรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ป.3/3 ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและ ข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ป.3/4 บอกความหมาย ความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.1 ป.3/6 เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็น พื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิต ตาม แนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p>	<p>ส 1.1 ป.3/5 แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย และปฏิบัติตาม หลัก ธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรม ของศาสนาที่ตน นับถือ ตามที่กำหนด</p>
<p>มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกัน อย่างสันติ สุข</p> <p>มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ</p>		
2	<p>ส 1.1 ป.3/๗ บอกชื่อ ความสำคัญ และปฏิบัติตนได้ อย่าง เหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคล ของศาสนาอื่นๆ</p> <p>ส 1.2 ป.3/1 ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวก ศาสนาสถาน</p>	<p>ส 1.1 ป.3/2 เห็นคุณค่าและ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตาม ที่กำหนดได้ถูกต้อง</p>

	ศาสนวัตถุของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	
	ส 1.2 ป.3/3 แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็น ศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข		
3	ส 2.1 ป.3/2 บอกพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของตนเองและ ผู้อื่นที่อยู่ในกระแสวัฒนธรรมที่หลากหลาย	ส 2.1 ป.3/1 สรุประโยชน์และปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น
	ส 2.1 ป.3/3 อธิบายความสำคัญของวันหยุดราชการที่สำคัญ	
	ส 2.1 ป.3/4 ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์ แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน	
มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข		
4	ส 2.2 ป.3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	ส 2.2 ป.3/3 ยกตัวอย่าง การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน ที่เป็นผลจาก การตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม
	ส 2.2 ป.3/2 วิเคราะห์ความแตกต่างของกระบวนการ การตัดสินใจในชั้นเรียน โรงเรียนและชุมชน โดยวิธีการ ออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง	

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก		
5	ส 3.1 ป.3/1 จำแนกความต้องการและความจำเป็นในการ ใช้สินค้าและบริการในการดำรงชีวิต	ส 3.1 ป.3/2 วิเคราะห์การใช้จ่าย ของตนเอง
	ส 3.1 ป.3/3 อธิบายได้ว่าทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดมีผลต่อ การ	

ผลิตและบริโภคสินค้าและบริการ	
ส 3.2 ป.3/1 บอกลินค้าและบริการที่รัฐจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน	
ส 3.2 ป.3/2 บอกรความสำคัญของภาษีและบทบาทของประชาชนในการเสียภาษี	
ส 3.2 ป.3/3 อธิบายเหตุผลการแข่งขันทางการค้าที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง	

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>		
6	ส 4.1 ป.3/1 เทียบศักราชที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ ในชีวิตประจำวัน	ส 4.2 ป.3/3 เปรียบเทียบ ความเหมือนและความต่าง ทางวัฒนธรรมของชุมชนตนเองกับ ชุมชนอื่น ๆ
	ส 4.1 ป.3/2 แสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	
	ส 4.2 ป.3/1 ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน	
	ส 4.2 ป.3/2 สรุปลักษณะที่สำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน	
<p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>		
7	ส 4.3 ป.3/1 ระบุพระนามและพระราชกรณียกิจ โดยสังเขปของพระมหากษัตริย์ไทยที่เป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย	ส 4.3 ป.3/3 เล่าวีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ
	ส 4.3 ป.3/2 อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ ของพระมหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบัน โดยสังเขป	

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
----------	---------------------	------------------

<p>มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>		
8	<p>ส 5.1 ป.3/1 สํารวจข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียนและ ชุมชน โดยใช้แผนผัง แผนที่ และรูปถ่าย เพื่อแสดงความสัมพันธ์ ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง</p>	<p>ส 5.1 ป.3/2 วาดแผนผัง เพื่อแสดง ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่</p>

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	ส 5.2 ป.3/1 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน ส 5.2 ป.3/4 อธิบายความแตกต่างของลักษณะเมืองและชนบท ส 5.2 ป.3/5 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน	สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน
มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
9	ส 5.2 ป.3/2 อธิบายการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติในการสนอง ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์และการประกอบอาชีพ ส 5.2 ป.3/3 อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดมลพิษโดยมนุษย์	ส 5.2 ป.3/6 มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน

รวม 39 ตัวชี้วัด 30 ตัวชี้วัดระหว่างทาง 9 ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข		
1	ส 1.1 ป.4/1 อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน	ส 1.1 ป.4/4 แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรม โอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรม ของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ส 1.1 ป.4/5 ชื่นชมการทำ ความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
	ส 1.1 ป.4/2 สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส 1.1 ป.4/3 เห็นคุณค่า และปฏิบัติตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	
	ส 1.1 ป.4/6 เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส 1.1 ป.4/7 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์	
	ส 1.1 ป.4/8 อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป	
มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ		
2	ส 1.2 ป.4/1 อภิปรายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	ส 1.2 ป.4/3 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง
	ส 1.2 ป.4/2 มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด	

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
----------	---------------------	------------------

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข		
3	ส 2.1 ป.4/1 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน	ส 2.1 ป.4/5 เสนอวิธีการ ที่ จะอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข ในชีวิตประจำวัน
	ส 2.1 ป.4/2 ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	
	ส 2.1 ป.4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับ ตาม กฎหมาย	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	ส 2.1 ป.4/4 อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของ กลุ่มคนในท้องถิ่น	
มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข		
4	ส 2.2 ป.4/2 อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมือง ในกระบวนการ เลือกตั้ง	ส 2.2 ป.4/1 อธิบายอำนาจ อธิปไตยและความสำคัญของ ระบอบประชาธิปไตย ส 2.2 ป.4/3 อธิบายความสำคัญ ของสถาบันพระมหากษัตริย์ ตาม ระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ		
5	ส 3.1 ป.4/1 ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้า และ บริการ ส 3.1 ป.4/2 บอกลิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของ ตนเองในฐานะผู้บริโภค	ส 3.1 ป.4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ ใน ชีวิตประจำวันของตนเอง
มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของ การร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก		
6	ส 3.2 ป.4/2 อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน	ส 3.2 ป.4/1 อธิบายความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>	
7	<p>ส 4.1 ป.4/1 นับช่วง เวลาเป็นทศวรรษ ศตวรรษ และ สหัสวรรษ</p> <p>ส 4.1 ป.4/2 อธิบายยุคสมัยในการศึกษาประวัติของ มนุษยชาติโดยสังเขป</p> <p>ส 4.1 ป.4/3 แยกแยะประเภทหลักฐานที่ใช้ในการศึกษา ความ เป็นมา ของท้องถิ่น</p> <p>ส 4.2 ป.4/2 ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบ ในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ</p>	<p>ส 4.2 ป.4/1 อธิบายการตั้ง หลักแหล่ง และพัฒนาการของ มนุษย์ ยุคก่อนประวัติศาสตร์และ ยุคประวัติศาสตร์ โดยสังเขป</p>
	<p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p> <p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>	
8	<p>ส 4.2 ป.4/2 ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบ ในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ</p> <p>ส 4.3 ป.4/2 บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ สมัย สุโขทัย</p> <p>ส 4.3 ป.4/3 อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ สมัยสุโขทัย ที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์</p>	<p>ส 4.3 ป.4/1 อธิบายพัฒนาการ ของ อาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป</p>

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>		
9	ส 5.1 ป.4/1 สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพ ในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย	ส 5.2 ป.4/1 วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการดำเนิน ชีวิต ของคนในจังหวัด
	ส 5.1 ป.4/2 ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญ ในจังหวัด ของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย	
	ส 5.1 ป.4/3 อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อ แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด	
<p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>		
10	ส 5.2 ป.4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัด และผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง	ส 5.2 ป.4/3 นำเสนอแนวทาง การ จัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

รวม 38 ตัวชี้วัด 26 ตัวชี้วัดระหว่างทาง 12 ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข		
1	ส 1.1 ป.5/1 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาชาติไทย	ส 1.1 ป.5/5 แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย และปฏิบัติตาม ไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่ กำหนด ส 1.1 ป.5/7 ปฏิบัติตนตาม หลักธรรมของศาสนาที่ตน นับถือ เพื่อการพัฒนาตนเองและ สิ่งแวดล้อม
	ส 1.1 ป.5/2 สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์จนถึง พุทธกิจสำคัญ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส 1.1 ป.5/3 เห็นคุณค่า และประพฤติตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	
	ส 1.1 ป.5/4 อธิบายองค์ประกอบและความสำคัญของ พระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	
	ส 1.1 ป.5/6 เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็น พนฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ		
2	ส 1.2 ป.5/1 จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้อง	ส 1.2 ป.5/2 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และอภิปราย ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วม กิจกรรม
	ส 1.2 ป.5/3 มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่ กำหนด	

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
----------	---------------------	------------------

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข		
3	ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเอง หรือผู้อื่น จาก การละเมิดสิทธิเด็ก	ส 2.1 ป.5/1 ยกตัวอย่างและ ปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะ พลเมืองดี

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข		
4	ส 2.1 ป.5/3 เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ในสังคมไทย	ส 2.1 ป.5/4 มีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญา ท้องถิ่นของชุมชน
มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข		
5	ส 2.2 ป.5/1 อธิบายโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และความสำคัญ ของการปกครองส่วนท้องถิ่น	ส 2.2 ป.5/3 วิเคราะห์ประโยชน์ ที่ชุมชน จะได้รับจากองค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น
	ส 2.2 ป.5/2 ระบุบทบาท หน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่ง ของผู้บริหารท้องถิ่น	

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ		
6	ส 3.1 ป.5/1 อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ	ส 3.1 ป.5/2 ประยุกต์ใช้แนวคิด ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอ เพียง ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน
	ส 3.1 ป.5/3 อธิบายหลักการสำคัญและประโยชน์ของสหกรณ์	
มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของ การร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก		
7	ส 3.2 ป.5/1 อธิบายบทบาทหน้าที่เบื้องต้นของธนาคาร	ส 3.2 ป.5/2 จำแนกผลดีและ ผลเสียของการกู้ยืม

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p>		
8	<p>ส 4.1 ป.5/3 อธิบายความแตกต่างระหว่าง ความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น</p>	<p>* ส 4.1 ป.5/2 รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล ส 4.1 ป.5/1 สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย</p>
<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p> <p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>		
9	<p>ส 4.2 ป.5/1 อธิบายอิทธิพลของอารยธรรม อินเดียและจีน ที่มีต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป</p> <p>ส 4.3 ป.5/2 อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของอาณาจักรอยุธยา</p> <p>ส 4.3 ป.5/3 บอกระวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ สมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ</p> <p>ส 4.3 ป.5/4 อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้</p>	<p>* ส 4.1 ป.5/2 รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล ส 4.2 ป.5/2 อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบันโดยสังเขป ส 4.3 ป.5/1 อธิบายพัฒนาการของอาณาจักร อยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป</p>

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหา ทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>		
10	<p>ส 5.1 ป.5/1 สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพ ในภูมิภาคของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย</p> <p>ส 5.1 ป.5/2 อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อ แหล่ง ทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน</p> <p>ส 5.2 ป.5/1 วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อ ลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาค ของตน</p>	<p>ส 5.2 ป.5/2 วิเคราะห์อิทธิพล ของ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ที่ก่อให้เกิด เกิดวิถีการดำเนินชีวิต ในภูมิภาค ของตน</p>
<p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>		
11	-	<p>ส 5.2 ป.5/3 นำเสนอตัวอย่าง ที่ สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษา และทำลายสิ่งแวดล้อม และเสนอ แนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อม ในภูมิภาคของตน</p>

รวม 36 ตัวชี้วัด 22 ตัวชี้วัดระหว่างทาง 14 ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p>		
1	<p>ส 1.1 ป.6/1 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนา ที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.1 ป.6/2 สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ป.6/3 เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ป.6/4 วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ป.6/6 เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา และบริหารจิต เจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p>	<p>ส 1.1 ป.6/5 ชื่นชมการทำความดี ของบุคคลในประเทศตามหลัก ศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติ ใน การดำเนินชีวิต</p> <p>ส 1.1 ป.6/7 ปฏิบัติตนตาม หลัก ธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อ แก้ปัญหาบาปบุญและสิ่งเสียดี ส 1.1 ป.6/8 อธิบายหลักธรรม สำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป</p>
<p>มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตน นับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข</p> <p>มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ</p>		
2	<p>ส 1.2 ป.6/1 อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ใน ศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ส 1.2 ป.6/2 มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี</p>	<p>ส 1.1 ป.6/9 อธิบายลักษณะ สำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของ ศาสนาอื่น ๆ และปฏิบัติตนได้</p>

	ตามที่กำหนด	อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี ส 1.2 ป.6/3 อธิบายประโยชน์ ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรม ในวัน สำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ ถูกต้อง
ส 1.2 ป.6/4 แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็น ศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ		

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p>		
3	<p>ส 2.1 ป.6/2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตาม กาล เวลาและธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม</p>	<p>ส 2.1 ป.6/4 อธิบายคุณค่า ทาง วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย</p>
	<p>ส 2.1 ป.6/3 แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมถูก กาลเทศะ</p>	
<p>มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p> <p>มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>		
4	<p>ส 2.1 ป.6/1 ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ของครอบครัวและชุมชน</p>	<p>ส 2.2 ป.6/2 มีส่วนร่วม ใน กิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริม ประชาธิปไตยในท้องถิ่นและ ประเทศ</p>
	<p>ส 2.1 ป.6/5 ติดตามข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต ประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ ได้เหมาะสม</p>	
	<p>ส 2.2 ป.6/1 เปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล</p>	
	<p>ส 2.2 ป.6/3 อภิปรายบทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิ ออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย</p>	

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มี อยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p>		

5	ส 3.1 ป.6/1 อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ	ส 3.1 ป.6/3 บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน
	ส 3.1 ป.6/2 อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	
มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก		
6	ส 3.2 ป.6/2 ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	ส 3.2 ป.6/1 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>	
7	<p>ส 4.1 ป.6/1 อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ</p> <p>ส 4.2 ป.6/2 บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียน โดยสังเขป</p>	<p>* ส 4.1 ป.6/2 นำเสนอข้อมูล จากหลักฐานที่หลากหลายในการ ทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญใน อดีต ส 4.2 ป.6/1 อธิบายสภาพ สังคม เศรษฐกิจและการเมืองของ ประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน</p>
	<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>	
8	<p>ส 4.1 ป.6/1 อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ</p> <p>ส 4.3 ป.6/3 ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ สมัยรัตนโกสินทร์</p> <p>ส 4.3 ป.6/4 อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ ที่ นำภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้</p>	<p>* ส 4.1 ป.6/2 นำเสนอข้อมูล จากหลักฐานที่หลากหลายในการ ทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญ ใน อดีต</p> <p>ส 4.3 ป.6/1 อธิบายพัฒนาการ ของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดย สังเขป ส 4.3 ป.6/2 อธิบายปัจจัย ที่ ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทาง เศรษฐกิจและการปกครองของไทย สมัยรัตนโกสินทร์</p>

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหา ทาง

ประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
9	ส 5.1 ป.6/1 สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพ ของ ประเทศไทย ด้วยแผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจาก ดาวเทียม	ส 5.2 ป.6/1 วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ กับ ลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และ สังคมในประเทศไทย
	ส 5.1 ป.6/2 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพ กับภัยพิบัติในประเทศไทย เพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ	
มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
10	ส 5.2 ป.6/2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของ ประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจาก การ เปลี่ยนแปลง	ส 5.2 ป.6/3 นำเสนอตัวอย่าง ที่ สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษา และ ทำลายทรัพยากร และ สิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทาง ในการจัดการที่ยั่งยืนในประเทศไทย

รวม 39 ตัวชี้วัด 24 ตัวชี้วัดระหว่างทาง 15 ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p>	
<p>1</p>	<p>ส 1.1 ม.1/1 อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศไทย</p> <p>ส 1.1 ม.1/2 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย รวมทั้งการพัฒนาตนและครอบครัว</p> <p>ส 1.1 ม.1/3 วิเคราะห์พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึง บำเพ็ญทุกรกิริยาหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.1/4 วิเคราะห์และประพาดิตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.1/6 เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้ และการดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือวิธีคิด แบบคุณค่าแท้ – คุณค่าเทียม และวิธีคิดแบบคุณ – โทษ และทางออกหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.1 ม.1/7 สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.1/9 วิเคราะห์เหตุผล ความจำเป็นที่ทุกคนต้องศึกษาเรียนรู้ศาสนาอื่น ๆ</p> <p>ส 1.1 ม.1/11 วิเคราะห์การกระทำของบุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์ และนำเสนอแนวทางการปฏิบัติของตนเอง</p>	<p>ส 1.1 ม.1/5 อธิบายพุทธคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบปริยสัง ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไป พัฒนาแก้ปัญหาของตนเอง และ ครอบครัว</p> <p>ส 1.1 ม.1/8 วิเคราะห์และปฏิบัติตน ตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข</p> <p>ส 1.1 ม.1/10 ปฏิบัติตนต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม</p>
	<p>มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ</p>	

2	ส 1.2 ม.1/1 บำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานของศาสนา ที่ตนนับถือ	ส 1.2 ม.1/3 ปฏิบัติตน อย่าง เหมาะสมต่อบุคคลต่างๆ ตามหลัก ศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด ส 1.2 ม.1/4 จัดพิธีกรรม และ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม ได้ถูกต้อง
	ส 1.2 ม.1/2 อธิบายจริยวัตรของสาวกเพื่อเป็นแบบอย่าง ใน การประพฤติปฏิบัติ และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวก ของศาสนาที่ตนนับถือ	
	ส 1.2 ม.1/5 อธิบายประวัติ ความสำคัญ และปฏิบัติตน ในวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูก ต้อง	

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p>		
3	<p>ส 2.1 ม.1/1 ปฏิบัติตามกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิ ของบุคคล</p> <p>ส 2.1 ม.1/2 ระบุความสามารถของตนเองในการทำประโยชน์ ต่อสังคมและประเทศชาติ</p>	<p>ส 2.1 ม.1/๓ อภิปรายเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัย ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีหรือ อาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อกัน</p> <p>ส 2.1 ม.1/4 แสดงออกถึง การเคารพในสิทธิเสรีภาพของ ตนเองและผู้อื่น</p>
<p>มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>		
4	<p>ส 2.2 ม.1/1 อธิบายหลักการ เจตนารมณ์ โครงสร้าง และ สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน โดยสังเขป</p> <p>ส 2.2 ม.1/2 วิเคราะห์บทบาทการถ่วงดุลของอำนาจอिปไตย ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน</p>	<p>ส 2.2 ม.1/3 ปฏิบัติตนตาม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ที่ เกี่ยวข้องกับตนเอง</p>

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>		
5	<p>ส 3.1 ม.1/1 อธิบายความหมายและความสำคัญ</p>	<p>ส 3.1 ม.1/2 วิเคราะห์ค่านิยม และ พฤติกรรมการบริโภคของ คนใน</p>

	ของเศรษฐศาสตร์	สังคมซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจ ของชุมชนและประเทศ
	ส 3.2 ม.1/3 ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์ และ อุปทาน	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>	
6	ส 3.2 ม.1/2 ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ	ส 3.1 ม.1/3 อธิบายความเป็นมา หลักการและความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย
	<p>มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>	
7	-	ส 3.2 ม.1/1 วิเคราะห์บทบาทหน้าที่และความแตกต่างของสถาบันการเงินแต่ละประเภทและธนาคารกลาง
	<p>มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>	
8	-	ส 3.2 ม.1/4 อภิปรายผลของ การมีกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์</p>	

ผลกระทบที่เกิดขึ้น		
9	ส 4.1 ม.1/1 วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษา ประวัติศาสตร์	* ส 4.1 ม.1/3 นำวิธีการ ทาง ประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษา เหตุการณ์ ทางประวัติศาสตร์
	ส 4.1 ม.1/2 เที่ยบศักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษา ประวัติศาสตร์	ส 4.2 ม.1/1 อธิบายพัฒนาการ ทาง สังคม เศรษฐกิจและการเมือง ของ ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย
	ส 4.2 ม.1/2 ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรม ใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ตะวันออกเฉียงใต้

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>		
10	<p>ส 4.1 ม.1/1 วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์</p> <p>ส 4.1 ม.1/2 เปรียบศักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์</p>	<p>* ส 4.1 ม.1/3 นำวิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษา เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ส 4.3 ม.1/1 อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย</p> <p>ในดินแดนไทยโดยสังเขป</p>
<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>		
11	<p>ส 4.1 ม.1/1 วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์</p> <p>ส 4.1 ม.1/2 เปรียบศักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์</p> <p>ส 4.3 ม.1/3 วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน</p>	<p>* ส 4.1 ม.1/3 นำวิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษา เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์</p> <p>ส 4.3 ม.1/2 วิเคราะห์พัฒนาการ ของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ</p>

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหา ทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>		
12	<p>ส 5.1 ม.1/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล</p> <p>ส 5.1 ม.1/2 อธิบายพิกัดภูมิศาสตร์ (ละติจูด และ ลองจิจูด) เส้นแบ่งเวลา และเปรียบเทียบวัน เวลาของโลก</p> <p>ส 5.1 ม.1/3 วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติ และผลกระทบในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย</p> <p>ส 5.2 ม.1/1 สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย</p>	<p>ส 5.2 ม.1/2 วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคม ที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย</p>
<p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>		
13	<p>ส 5.2 ม.1/3 สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ ที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย</p>	<p>ส 5.2 ม.1/4 วิเคราะห์แนวทาง การจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย ที่ยั่งยืน</p>

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข		
1	<p>ส 1.1 ม.2/1 อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>ส 1.1 ม.2/2 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>ส 1.1 ม.2/3 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติและมรดกของชาติ</p> <p>ส 1.1 ม.2/4 อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือกับการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม</p> <p>ส 1.1 ม.2/5 วิเคราะห์พุทธประวัติ หรือประวัติศาสดาของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.2/6 วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.2/7 อธิบายโครงสร้างและสาระโดยสังเขป ของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.1 ม.2/9 เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือ วิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์</p>	<p>ส 1.1 ม.2/8 อธิบายธรรมคุณและ ข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไป พัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม ส 1.1 ม.2/11 วิเคราะห์การปฏิบัติตน ตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสม ในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p>

	หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	
	ส 1.1 ม.2/10 สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและ เจริญ ปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนา ที่ตนนับถือ	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ		
2	ส 1.2 ม.2/2 มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด ส 1.2 ม.2/3 วิเคราะห์คุณค่าของศาสนพิธี และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ส 1.2 ม.2/4 อธิบายคำสอนที่เกี่ยวข้องเนื่องกับวันสำคัญ ทางศาสนา และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	ส 1.2 ม.2/1 ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนา ที่ตนนับถือตามที่กำหนด ส 1.2 ม.2/5 อธิบายความแตกต่าง ของศาสนพิธี พิธีกรรม ตามแนวปฏิบัติของศาสนาอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับ และความเข้าใจซึ่งกันและกัน

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข		
3	ส 2.1 ม.2/2 เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตย ส 2.1 ม.2/3 วิเคราะห์บทบาท ความสำคัญ และความสัมพันธ์ ของสถาบันทางสังคม	ส 2.1 ม.2/1 อธิบายและปฏิบัติตนตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศ ส 2.1 ม.2/4 อธิบายความ คล้ายคลึง และความแตกต่างของ วัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมของ ประเทศ ในภูมิภาคเอเชีย เพื่อนำ ไปสู่ ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ส 2.2 ม.2/2 วิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสารทางการเมือง การปกครอง

	ส 2.2 ม.2/1 อธิบายกระบวนการในการตรากฎหมาย	ที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยสมัย ปัจจุบัน
--	---	---

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>		
4	ส 3.1 ม.2/1 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการออม	ส 3.1 ม.2/3 เสนอแนวทาง การ พัฒนาการผลิตในท้องถิ่น ตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
	ส 3.2 ม.2/2 อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตสินค้าและบริการ	
	ส 3.2 ม.2/4 อภิปรายแนวทางการคุ้มครองสิทธิของตนเอง ใน ฐานะผู้บริโภค	
	ส 3.2 ม.2/1 อภิปรายระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ	
<p>มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>		
5	ส 3.2 ม.2/2 ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย	ส 3.2 ม.2/4 วิเคราะห์การแข่งขัน ทางการค้า ในประเทศและ ต่าง ประเทศที่ส่งผลต่อคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิตและราคาสินค้า
	ส 3.2 ม.2/3 วิเคราะห์การกระจายของทรัพยากรในโลก ที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	ทาง	
<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทาง ประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การ เปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์</p>		

ผลกระทบที่เกิดขึ้น		
6	ส 4.1 ม.2/1 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ	* ส 4.1 ม.2/3 เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ที่น่าเชื่อถือ ส 4.2 ม.2/1 อธิบายพัฒนาการ ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ของภูมิภาคเอเชีย
	ส 4.1 ม.2/2 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	
	ส 4.2 ม.2/2 ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>		
7	<p>ส 4.1 ม.2/1 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ</p> <p>ส 4.1 ม.2/2 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์</p> <p>ส 4.3 ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา</p>	<p>* ส 4.1 ม.2/3 เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ที่น่าเชื่อถือ</p> <p>ส 4.3 ม.2/1 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ในด้านต่าง ๆ</p> <p>ส 4.3 ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัย ที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา</p>

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจองค์ความรู้ ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหา ทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>		

<p>8</p>	<p>ส 5.1 ม.2/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล</p> <p>ส 5.1 ม.2/2 อธิบายมาตราส่วน ทิศ และสัญลักษณ์</p> <p>ส 5.1 ม.2/3 วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติ และผลกระทบในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา</p> <p>ส 5.2 ม.2/1 สํารวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา</p>	<p>ส 5.2 ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคม ที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา</p>
----------	---	--

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
9	ส 5.2 ม.2/3 สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้น ในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	ส 5.2 ม.2/4 วิเคราะห์แนวทาง การจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่ยั่งยืน

รวม 45 ตัวชี้วัด 30 ตัวชี้วัดระหว่างทาง 15 ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข		
1	<p>ส 1.1 ม.3/1 อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก</p> <p>ส 1.1 ม.3/2 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และความสงบสุขแก่โลก</p> <p>ส 1.1 ม.3/4 วิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.3/6 อธิบายสังฆคุณ และข้อธรรมสำคัญ ในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.3/8 เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือ วิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.1 ม.3/9 สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ</p>	<p>ส 1.1 ม.3/3 อภิปรายความสำคัญ ของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือกับปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน</p> <p>ส 1.1 ม.3/7 เห็นคุณค่า และวิเคราะห์ การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในการ พัฒนาตนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับ การทำงานและการมีครอบครัว</p> <p>ส 1.1 ม.3/10 วิเคราะห์ความแตกต่าง และยอมรับวิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนในศาสนาอื่น ๆ</p>
มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา		

หรือศาสนาที่ตนนับถือ		
2	ส 1.2 ม.3/1 วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวก และปฏิบัติตนต่อสาวกตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	ส 1.2 ม.3/3 ปฏิบัติหน้าที่ของศาสนิกชนที่ดี ส 1.2 ม.3/7 นำเสนอแนวทาง ในการดำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ
	ส 1.2 ม.3/2 ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาตามที่กำหนด	
	ส 1.2 ม.3/4 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง	
	ส 1.2 ม.3/5 อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	
	ส 1.2 ม.3/6 แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตน เป็นศาสนิกชน ของศาสนาที่ตนนับถือ	

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p>		
3	<p>ส 2.1 ม.3/1 อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิด ระหว่างคดีอาญา และคดีแพ่ง</p> <p>ส 2.1 ม.3/2 มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่น ตามหลักสิทธิมนุษยชน</p> <p>ส 2.1 ม.3/3 อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรม สากลที่เหมาะสม</p> <p>ส 2.1 ม.3/4 วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง ในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง</p>	<p>ส 1.1 ม.3/5 เสนอแนวคิด ในการ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ใน ประเทศและสังคมโลก</p>
<p>มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>		
4	<p>ส 2.2 ม.3/2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบระบอบการปกครอง ของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย</p> <p>ส 2.2 ม.3/3 วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ</p>	<p>ส 2.2 ม.3/1 อธิบายระบอบ การปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ ในยุคปัจจุบัน</p> <p>ส 2.2 ม.3/4 วิเคราะห์ประเด็น ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ประชาธิปไตยของประเทศไทย และเสนอแนวทางแก้ไข</p>

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น</p>		

ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก		
5	ส 3.1 ม.3/1 อธิบายกลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ	ส 3.2 ม.3/2 แสดงความคิดเห็น ต่อนโยบายและกิจกรรม ทาง เศรษฐกิจของรัฐบาลที่มีต่อ บุคคล กลุ่มคน และประเทศชาติ
	ส 3.2 ม.3/1 อธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในระบบ เศรษฐกิจ	
	ส 3.2 ม.3/4 อภิปรายผลกระทบที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด	
	ส 3.2 ม.3/5 วิเคราะห์ผลเสียจากการว่างงาน และแนวทาง แก้ปัญหา	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ		
6	ส 3.1 ม.3/3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์	ส 3.1 ม.3/2 มีส่วนร่วมในการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก		
7	ส 3.2 ม.3/6 วิเคราะห์สาเหตุ และวิธีการกีดกันทางการค้า ในการค้าระหว่างประเทศ	ส 3.2 ม.3/3 อภิปรายบทบาท ความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	ทาง	
มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ		
มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น		

8	ส 4.1 ม.3/1 วิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์	* ส 4.1 ม.3/2 ใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์ในการศึกษา เรื่องราวต่าง ๆ ที่ตนสนใจ ส 4.2 ม.3/1 อธิบายพัฒนาการ ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ของภูมิภาคต่าง ๆ ในโลกโดยสังเขป ส 4.2 ม.3/2 วิเคราะห์ผลของ การเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ ความร่วมมือและความขัดแย้ง ในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ตลอดจน ความพยายามในการ ขจัดปัญหา ความขัดแย้ง
---	--	--

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>		
9	<p>ส 4.1 ม.3/1 วิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์</p> <p>ส 4.3 ม.3/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์</p> <p>ส 4.3 ม.3/3 วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย</p> <p>ส 4.3 ม.3/4 วิเคราะห์บทบาทของไทยในสมัยประชาธิปไตย</p>	<p>*ส 4.1 ม.3/2 ใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์ในการศึกษา เรื่องราวต่าง ๆ ที่น่าสนใจ</p> <p>ส 4.3 ม.3/1 วิเคราะห์พัฒนาการ ของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่าง ๆ</p>

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหา ทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อ</p>		

การพัฒนาที่ยั่งยืน		
10	ส 5.1 ม.3/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ โดยเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล	ส 5.2 ม.3/2 วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคม ที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้
	ส 5.1 ม.3/2 วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	
	ส 5.2 ม.3/1 สสำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
11	ส 5.2 ม.3/3 สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	ส 5.2 ม.3/4 วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีป อเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ที่ยั่งยืน
	ส 5.2 ม.3/5 ระบุความร่วมมือระหว่างประเทศ ที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	

รวม 50 ตัวชี้วัด 33 ตัวชี้วัดระหว่างทาง 17 ตัวชี้วัดปลายทาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p>		
1	<p>ส 1.1 ม.4-6/1 วิเคราะห์สังคัมขมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า หรือสังคัมสมัยของศาสดาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/2 วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือวิเคราะห์ประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/3 วิเคราะห์พุทธประวัติด้านการบริหาร และการธำรงรักษาศาสนา หรือวิเคราะห์ประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/4 วิเคราะห์ข้อปฏิบัติทางสายกลาง ในพระพุทธศาสนาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/5 วิเคราะห์การพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิดของศาสนา ที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/6 วิเคราะห์ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิด ของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด</p>	<p>ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์ หลักธรรมในกรอบอริยสัจ ๔ หรือ หลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ ส 1.1 ม.4-6/16 เชื่อมั่นต่อ ผลของการทำความดี ความชั่ว สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ ที่ต้องเผชิญ และตัดสินใจเลือก ดำเนินการ หรือปฏิบัติตนได้ อย่างมีเหตุผลถูกต้องตามหลักธรรม จริยธรรม และกำหนดเป้าหมาย บทบาทการดำเนินชีวิตเพื่อ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และ อยู่ร่วมกันเป็นชาติอย่างสมานฉันท์ ส 1.1 ม.4-6/21 วิเคราะห์ หลักธรรมสำคัญในการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุขของศาสนาอื่น ๆ และ ชักชวน ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคลอื่น เห็นความสำคัญของการทำความดีต่อกัน</p>

	<p>ส 1.1 ม.4-6/7 วิเคราะห์หลักการของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์ หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด</p>	
	<p>ส 1.1 ม.4-6/8 วิเคราะห์การฝึกฝนและพัฒนาตนเอง การพึ่งตนเอง และการมุ่งอิสรภาพในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p>	
	<p>ส 1.1 ม.4-6/9 วิเคราะห์พระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยกับวิธีการแก้ปัญหาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p>	
	<p>ส 1.1 ม.4-6/10 วิเคราะห์พระพุทธศาสนาในการฝึกตน ไม่ให้ประมาท มุ่งประโยชน์และสันติภาพบุคคล สังคม และโลก หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p>	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	ส 1.1 ม.4-6/11 วิเคราะห์พระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส 1.1 ม.4-6/12 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา เกี่ยวกับการศึกษาที่สมบูรณ์ การเมืองและสันติภาพ หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	
	ส 1.1 ม.4-6/14 วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่าง การดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	
	ส 1.1 ม.4-6/15 วิเคราะห์คุณค่าและความสำคัญ ของการสังคายนา พระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ ของศาสนาที่ตนนับถือ และการเผยแผ่	
	ส 1.1 ม.4-6/17 อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป	
	ส 1.1 ม.4-6/18 ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญ ของค่านิยม จริยธรรมที่เป็นตัวกำหนดความเชื่อและ พฤติกรรมที่แตกต่างกันของศาสนิกชนศาสนาต่าง ๆ เพื่อขจัดความขัดแย้งและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข	
	ส 1.1 ม.4-6/19 เห็นคุณค่า เชื่อมั่น และมุ่งมั่นพัฒนาชีวิต ด้วยการพัฒนาจิตและพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบ โยนิโสมนสิการหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	
	ส 1.1 ม.4-6/20 สวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิต และเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	
	ส 1.1 ม.4-6/22 เสนอแนวทางการจัดกิจกรรม	

	ความร่วมมือของทุกศาสนาในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม	
มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ		
2	ส 1.2 ม.4-6/1 ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสาวก สมาชิกในครอบครัวและคนรอบข้าง	ส 1.2 ม.4-6/5 สัมมนาและเสนอแนะ แนวทางในการธำรงรักษาศาสนา ที่ตน นับถือ อันส่งผลถึงการพัฒนาดน พัฒนาชาติ และโลก
	ส 1.2 ม.4-6/2 ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรม ตาม หลักศาสนาที่ตนนับถือ	

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
	<p>ส 1.2 ม.4-6/3 แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.2 ม.4-6/4 วิเคราะห์หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญ ของศาสนาที่ตนนับถือ และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง</p>	

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และจรรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p>		
3	<p>ส 2.1 ม.4-6/1 วิเคราะห์และปฏิบัติตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก</p> <p>ส 2.1 ม.4-6/2 วิเคราะห์ความสำคัญของโครงสร้างทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม</p> <p>ส 2.1 ม.4-6/4 ประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และเสนอแนวทางพัฒนา</p>	<p>ส 2.1 ม.4-6/3 ปฏิบัติตนและมีส่วนสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก</p> <p>ส 2.1 ม.4-6/5 วิเคราะห์ ความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากล</p>
<p>มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และจรรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>		
4	<p>ส 2.2 ม.4-6/1 วิเคราะห์ปัญหาการเมืองที่สำคัญในประเทศ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไข</p>	<p>ส 2.2 ม.4-6/3 วิเคราะห์ ความสำคัญ และความจำเป็นที่ต้องจรรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>

	ส 2.2 ม.4-6/2 เสนอแนวทางทางการเมืองการปกครอง ที่นำไปสู่ความเข้าใจ และการประสานประโยชน์ร่วมกัน ระหว่างประเทศ	ส 2.2 ม.4-6/4 เสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
--	---	--

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p>		
5	-	<p>ส 3.1 ม.4-6/1 อภิปราย การ กำหนดราคาและค่าจ้าง ในระบบเศรษฐกิจ</p>
<p>มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มี อยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p>		
6	<p>ส 3.1 ม.4-6/2 ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญา ของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศ</p> <p>ส 3.1 ม.4-6/3 ตระหนักถึงความสำคัญของระบบสหกรณ์ ในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนและประเทศ</p>	<p>ส 3.1 ม.4-6/4 วิเคราะห์ปัญหา ทาง เศรษฐกิจในชุมชนและเสนอ แนวทางแก้ไข</p>
<p>มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของ การร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>		
7	-	<p>ส 3.2 ม.4-6/1 อธิบายบทบาท ของ รัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศ</p>
<p>มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของ การร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>		
8	<p>ส 3.2 ม.4-6/3 วิเคราะห์ผลดี ผลเสียของความร่วมมือ ทาง เศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ</p>	<p>ส 3.2 ม.4-6/2 วิเคราะห์ ผลกระทบ ของการเปิดเสรี ทางเศรษฐกิจในยุค โลกาภิวัตน์ ที่มีผลต่อสังคมไทย</p>

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>		
9	<p>ส 4.1 ม.4-6/1 ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและ ยุคสมัย ทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลง ของมนุษยชาติ</p> <p>ส 4.2 ม.4-6/1 วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโบราณ และการติดต่อระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตก ที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของโลก</p> <p>ส 4.2 ม.4-6/3 วิเคราะห์ผลกระทบของการขยายอิทธิพล ของประเทศในยุโรปไปยังทวีปอเมริกา แอฟริกาและเอเชีย</p>	<p>* ส 4.1 ม.4-6/2 สร้างองค์ความรู้ใหม่ ทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ</p> <p>ส 4.2 ม.4-6/2 วิเคราะห์เหตุการณ์ สำคัญต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการ เปลี่ยนแปลง ทางสังคม เศรษฐกิจและ การเมือง เข้าสู่โลกสมัยปัจจุบัน</p> <p>ส 4.2 ม.4-6/4 วิเคราะห์สถานการณ์ ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๑</p>
<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p>		
10	<p>ส 4.1 ม.4-6/1 ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและ ยุคสมัย ทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของ มนุษยชาติ</p> <p>ส 4.3 ม.4-6/2 วิเคราะห์ความสำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์ต่อชาติไทย</p> <p>ส 4.3 ม.4-6/3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมการสร้างสรรค ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีผลต่อสังคมไทย ในยุคปัจจุบัน</p>	<p>* ส 4.1 ม.4-6/2 สร้างองค์ความรู้ใหม่ ทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ</p> <p>ส 4.3 ม.4-6/1 วิเคราะห์ประเด็น สำคัญของประวัติศาสตร์ไทย</p> <p>ส 4.3 ม.4-6/5 วางแผนกำหนด แนวทางและการมีส่วนร่วม การอนุรักษ์ ภูมิปัญญาไทยและ วัฒนธรรมไทย</p>

	ส 4.3 ม.4-6/4 วิเคราะห์ผลงานของบุคคลสำคัญ ทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่มีส่วนสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย	
--	---	--

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหา ทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
<p>มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>		
11	<p>ส 5.1 ม.4-6/1 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ ใน ประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ซึ่งได้รับอิทธิพล จากปัจจัยทางภูมิศาสตร์</p> <p>ม.4-6/2 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพซึ่งทำให้เกิดปัญหา และภัยพิบัติทางธรรมชาติในประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก</p> <p>ม.4-6/3 ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปลข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ และนำภูมิสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>ส 5.2 ม.4-6/1 วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับ กิจกรรมของมนุษย์ในการสร้างสรรค์ วิธีการดำเนินชีวิตของท้องถิ่น ทั้งใน ประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของ โลก และเห็นความสำคัญของ สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต ของ มนุษย์</p>
<p>มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>		
12	<p>ส 5.1 ม.4-6/3 ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการ ค้นหา วิเคราะห์ และสรุปลข้อมูล ตามกระบวนการ ทาง ภูมิศาสตร์ และนำภูมิสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>ส 5.2 ม.4-6/4 วิเคราะห์แนวทาง และมีส่วนร่วมในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>

รวม 61 ตัวชี้วัด 42 ตัวชี้วัดระหว่างทาง 19 ตัวชี้วัดปลายทาง